

voorwoord

Vreemdelingenbeleid was een van de hoofdthema's tijdens de laatste Kamerverkiezingen. De visie die Pim Fortuyn verwoordde, vond zijn weerklank bij een groot gedeelte van de Nederlandse bevolking. Een ander deel van de bevolking vond juist dat Pim Fortuyn met zijn visie verdeeldheid zaaide. Kortom een beladen thema. De redactie van Perspex zocht de woordvoerder 'Vreemdelingenbeleid' van de LPF-fractie op om zijn visie te horen. Op Europees niveau zijn de visies verdeeld. Om beleid goed uit te kunnen voeren zal je in ieder geval op één lijn moeten zitten, de vraag is dus in hoeverre de LPF haar strikte vreemdelingenbeleid tijdens deze kabinetsperiode zal kunnen uitvoeren.

Verder weer veel nieuws vanuit de verschillende invalshoeken die door Perspectief worden ingevuld. Er zijn veel leden die zich inzetten voor verschillende werkgroepen en activiteiten. Dat is een groot goed voor een politieke jongerenpartij. Dat is ook iets waar we trots op mogen zijn want we zijn daarmee geen kuddelopers die achter de meute aanlopen. Het geeft iets weer van onze zelfstandigheid en de duidelijk doordachte keuze die we als christenen mogen maken. Dat is geen verdienste maar een geschenk dat we moeten koesteren en mogen uitbuiten.

Perspex heeft een nieuwe redactie. Dit voorwoord zal mijn laatste bijdrage zijn als redactielid van Perspex. Inmiddels al meer dan drie jaar mocht ik 'meedraaien' in de redactie. Allereerst met de oprichters en 'kartrekkers' van het magazine: Siebe Sietsma, Roelof Bosma en Rufus de Vries. Later ook met andere schrijvers en correspondenten. Het interessante van dit werk ligt vooral in het feit dat je met duizenden-één meningen en opinies te maken krijgt. Het is de kunst om deze waarheidsgetrouw weer te geven zonder daar als schrijver of redactie, een eigen oordeel of mening aan te koppelen. De lezers van Perspex zijn wat dat betreft 'mans' genoeg om daarna hun eigen oordeel of mening te vormen. En ook al geloof ik niet in objectiviteit (ieder heeft zijn eigen beeld van de werkelijkheid), met Perspex proberen we toch altijd de interviews en opinieartikelen waarheidsgetrouw weer te geven. Dat wil zeggen: de inhoud wordt bepaald door de geïnterviewde of de schrijver van het opinieartikel. De inhoud hoeft in dat opzicht niet altijd aan te sluiten bij onze persoonlijke opvattingen. Dat geeft een grote mate van vrijheid. Een vrijheid van meningsuiting waar wij groot belang aan hechten. Uiteraard binnen de grenzen. De grenzen van goed fatsoen en tot eer van God, onze Christus. Kortom: houdt dit communicatiemiddel in ere!

Wim Kruyswijk

Colofon

Perspex wordt uitgegeven door
Perspectief,
ChristenUnie-jongeren

Redactie:
Hoofdredacteur:
Wim Kruyswijk

Redactieadres:
Perspex
t.a.v. Wim Kruyswijk
Ir. J.P. van Muijlwijkstraat 159
6828 BN Arnhem
tel.: 026 - 445 03 03
mob: 06 - 53333897
email: wkruyswijk@cs.com

Columnisten:
B.H. Wilders
C. Verkade

Fotografie:
Rufus de Vries

Lidmaatschap:
tot 18 jaar 5 euro
18-27 jaar 10 euro
rest 15 euro

Opzeggen van het lidmaatschap
dient schriftelijk te gebeuren,
tenminste vier weken voor het
einde van het jaar.

Informatie:
Perspectief, ChristenUnie-
jongeren
Punterburgerlaan 91
Postbus 439
3800 AK Amersfoort
tel: 033 - 422 69 51
fax: 033 - 422 69 68

Bestuur Perspectief:
voorzitter,
Bert Heuvelman
Puntenburglaan 91
postbus 439
3800 AK Amersfoort
secretaris;
Pieter van Eijdsen

Internetadres:
www.perspectief.nu
www.ebate.nl

Vormgeving en druk:
Scholma Druk BV, Bedum

INHOUD

Ama valt tussen wal en schip 2

Varela (LPF): "Het is maar afwachten hoelang we het met de VVD uithouden" 4

Opinieartikel: 2005; Amerika verzandt, Bagdad brand 12

Internationale Conferentie Christelijke Politiek in Europa 15

Binnenskamers: Na bijna acht jaar 'Binnenhof' 16

Column Verkade: Hervormden hoeden zich voor de ChristenUnie 18

Israël: Tussen hoop en dood 23

Eén op de zes asielzoekers valt onder het kopje ama, de afkorting voor alleenstaande minderjarige asielzoeker. In het jaar 2000 vroegen 6.705 ama's asiel aan Nederland. De regering is de ama's liever kwijt dan rijk en daarom is er sinds mei 2001 een nieuw beleid wat er op gericht is om alleenstaande asielzoekers, die geen recht hebben op een verblijfsvergunning, zo snel mogelijk terug te sturen naar het land van herkomst.

Deze groep jonge asielzoekers bevat zo'n 80% van alle aanmeldingen. Het land van herkomst weigert meestal om hun landgenoten terug te nemen. Het gevolg daarvan is dat de jongeren tussen het schip en de wal raken. Niet welkom in Nederland en ook 'thuis' is er geen plaats meer. Intussen is het Nederland wel gelukt verdragen te sluiten met Guinee, Angola en Kongo en de eerste uitgedeelde ama's zijn in juni teruggekeerd.

Opvang

De overheid kan niet zomaar minderjarige kinderen, op grond van de door Nederland ondertekende rechten van het kind, terugsturen. Nederland is dus verplicht om voor opvang voor de ama's te zorgen tot dat ze de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. De opvang is echter bar slecht. Het is de bedoeling dat de ama's worden opgevangen in centra, met het doel om ze zoveel mogelijk te onttrekken aan de Nederlandse samenleving. Een soort gevangenis met hier en daar wat meer voorzieningen. Het ministerie van Justitie, deels verantwoordelijk voor deze tak van het asielbeleid: "Het opvangprogramma wordt zoveel mogelijk intern - in de opvang - verzorgd, vanuit de gedachte dat integratie in de Nederlandse samenleving niet goed is met het oog op de geplande terugkeer." Maar door een gebrek aan toezicht is intimidatie, seksueel misbruik en al dan niet gedwongen prostitutie een veelvoorkomend verschijnsel. Veel slachtoffers durven geen aangifte te doen uit schaamte of angst voor represailles.

De bedoeling is dat kinderen tot 12 jaar zonder ouders of verzorgers worden ondergebracht in pleeggezinnen. Dit zou ook nog kunnen gelden voor kinderen tot 14 jaar. Daarboven worden ze geacht zelfstandig genoeg te zijn om zonder direct toezicht te zijn. Het gevolg van de gebrekkige opvang is dat er door te weinig begeleiding en voorlichting ama-meisjes kampen met ongewenste zwangerschappen, verkrachtingen, geslachtsziekten en abortussen. Ook is vereenzaming een algemeen probleem onder de ama's.

Ama va en schip

FOTO RUFUS DE VRIES

Terugkeerbeleid

Kritiek op het terugkeerbeleid komt er onder meer van SAMAH, belangenbehartiger van de ama's: "Terugkeer van de ama's is volgens Kalsbeek (oudstaatssecretaris, PvdA) in het belang van het kind omdat daarmee de relatie met ouders, familie en de sociale omgeving hersteld wordt. at daarmee de relatie met ouders, familie en de sociale omgeving hersteld wordt. SAMAH vindt dit een onbegrijpelijke en

alt tussen wal

p

Door Simcha Looijen

cynische redenatie. De realiteit is juist dat veel ama's na het verlies van ouders en familieleden hun land zijn ontvlucht. Bovendien zijn de jongeren vaak afkomstig uit landen waar een (burger)oorlog heerst, waardoor er geen sprake meer is van een sociale omgeving. SAMAH vindt dat de staatssecretaris daarmee oneigenlijke argumenten aanvoert om het aantal minderjarige asielzoekers terug te dringen. "Hier is eerder sprake van het belang van de overheid dan dat van het kind."

Afgewezen

Waarnee afgewezen ama's de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt vallen ze buiten de ama-regeling. Ze moeten dan op eigen kracht zien terug te komen naar het land van herkomst.. Dit kan van veel ama's verwacht worden, maar door de vaak bij hen aanwezige trauma's en andere problemen, zoals tienermoederschap, waar vaak te weinig rekening mee wordt gehouden, kan dit toch tot veel problemen leiden.

Het is dan ook niet ondenkbaar dat er juist door dit beleid veel uitgeprocedeerde ama's de criminaliteit ingaan. Sommige zullen liever hier proberen te overleven dan in de arme leefomstandigheden in hun eigen land. Daarnaast kan bijvoorbeeld een voormalig oorlogsgebied nu wel weer veilig zijn voor een ama, maar dat neemt niet gelijk het trauma en de angst bij de ama weg.

Regeerakkoord

In het regeerakkoord wordt één zinsnede gewijd aan ama's: ".....Alleenstaande minderjarige asielzoekers die niet voor asiel in aanmerking komen zullen worden uitgezet; zo nodig wordt opvang in het land van herkomst georganiseerd. ...."

Het feit dat er, als het nodig is, voor opvang wordt gezorgd, in het land van herkomst is mooi. Hoe zich dit in de praktijk gaat uitwijzen zal de komende jaren blijken. Mitst dit kabinet het al een tijd lang volhoudt, dan heeft ze nog te maken met het feit dat veel landen hun ama's niet toelaten.

Het zou te eenzijdig om de overheid alleen maar verwijten te maken. Zij heeft op haar plaats ook te maken met problemen. Eén van die problemen is de massale toevloed van Chinezen naar Nederland die hopen gebruik te kunnen maken van de het ama-beleid om een verblijfsvergunning te krijgen.. In de periode tussen 1998 en 2000 was er spraken van ruim

3200 aanvragen. Uiteindelijk kregen slechts 10 de felbegeerde A-status. Reden voor de toevloed van Chinezen is de verdragen waar Nederland zich aan te houden heeft; als je jonger dan 18 bent kan je niet worden teruggestuurd. Intussen soort de Nederlandse regering voor onderdak en wanneer ze achttien zijn, duiken ze onder in de illegaliteit.. Een belangrijk deel van de Chinezen is ook meerderjarig, maar kunnen vanwege hun uiterlijk doorgaan voor iemand jonger dan 18.

Documenten

Een ander probleem is dat een groot aantal van de asielzoeker, 95%, niet beschikt over documenten. Die hebben zij nodig om hun leeftijd aan te tonen.. Oudstaatssecretaris van Justitie Kalsbeek schreef in een rapport over ama's aan de Tweede Kamer: "In beginsel moet een asielzoeker die beweert minderjarig te zijn zelf het bewijs van zijn leeftijd leveren. Dit bewijs kan geleverd worden door het overleggen van officiële documenten. Indien de minderjarige asielzoeker niet beschikt over die documenten kan pas verlangd worden dat de asielzoeker in contact treedt met de autoriteiten van zijn land van herkomst om identiteitsdocumenten te verkrijgen, indien definitief is vastgesteld dat de asielzoeker geen vluchteling is." Maar om de status van vluchteling te krijgen zal hij eerst zijn documenten nodig hebben. Daarom wordt er geprobeerd aan de hand van de bottenbouw van het lichaam te plaatsen. Deze methode werd in 2000 op ruim duizend ama's toegepast, van wie er twijfel bestond of ze minderjarig waren. Van deze 1066 personen bleek dat er 426 meerderjarig was, 475 bleken minderjarig te zijn en van 165 personen kon de leeftijd niet worden vastgesteld.

Toch schiet de overheid te kort. De achterliggende gedachte van het beleid is om zo weinig buitenlanders binnen de Nederlandse grenzen te laten. En alles wordt er dan ook aan gedaan om een zo'n afschrikwekkend beeld te creëren, zodat buitenlanders niet naar Nederland komen. Op zich begrijpelijk, maar het is jammer en niet eerlijk naar de ama's die hier wel komen en recht hebben om opvang.

Het beleid van de overheid haalt intussen wel het gewenste effect. In juli vroegen nog maar 182 alleenstaande asielzoekers asiel aan. Vorig jaar juli waren dit er nog 499. Vermoedelijk kiezen mensensmokkelaars andere landen uit om de ama's naar toe te brengen, vanwege het strengere Nederlandse asielbeleid

“Als we blijven dw kraan open kan ik

Hij belde aan bij Pim Fortuyn en het gevolg is uiteindelijk dat hij nu in de Tweede Kamer zit. Hij is nu de tweede man binnen de LPF-fractie en woordvoerder vreemdelingenbeleid. Aan het woord is Joao Varela.

“Ik ben een aantal jaren terug geïnteresseerd geraakt in de politiek. Het begon toen ik voor school aan het werk ging in Rotterdam. Je zag daar criminaliteit, met name van allochtone jongeren. Op een gegeven moment verscheen Pim met zijn columns in Elsevier. Daar kon ik me goed in vinden en ik herkende er ook veel in. Ik ben die columns gaan volgen en zag dat er ook een duidelijke lijn inzat. Het grootste deel van het verhaal is verder wel bekend. Ik heb aangebeld bij Pim, niet eens met de bedoeling om een kamerzetel te krijgen, maar het gevolg was wel dat ik er één kreeg.”

Varela hoopt heel wat in Nederland te gaan veranderen. Een groot probleem van de Nederlanders vindt hij de vermeende tolerantie. “We denken graag dat we zo tolerant zijn. We accepteren elkaar. Ik noem het liever onverschilligheid. We gaan ons gangetje en storen elkaar niet, maar o wee als er iets gebeurt dat de ander raakt.”

Normen en waarden

“We hebben een aantal fundamentele normen en waarden die nieuwkomers moeten kunnen onderschrijven. Welke dat zijn? Scheiding van Kerk en Staat, gelijke rechten van de vrouw, accepteren van verhoudingen tussen dezelfde sekse...”

**“We denken graag dat we zo tolerant zijn.
Ik noem het liever onverschilligheid”**

Als gezegd wordt dat al deze punten niet door alle Nederlanders worden onderschreven, weet Varela daar geen duidelijk antwoord op. Hij geeft zelf ook toe dat de Nederlanders het er niet over eens zijn wat nu de fundamentele normen en waarden zijn. “Als ik vorig jaar aan iemand vroeg wat de

veilen met de wel weg”

Door Simcha Looijen en Henk ter Haar

fundamentele normen en waarden van de Nederlandse samenleving zijn, dan kreeg ik van die standaarduitdrukkingen als antwoord: vrijheid van meningsuiting en democratie.” Varela wil dan ook dat de nieuwe minister van Immigratie en Integratie gaat verwoorden wat de Nederlandse normen en waarden zijn.

“Wat maakt het uit als een neger op straat wordt aangesproken of hij zijn identiteitsbewijs wil laten zien”

Ook de scheiding van Kerk en Staat gaat niet voor honderd procent op. “De imams die zo in opspraak waren kunnen niet alles zeggen. Dan bedrijven ze al snel politieke islam. Een imam moet zich niet over politieke zaken uitlaten.” Het prediken in kerken tegen zaken als euthanasie en abortus, vindt Varela op het randje. “Maar die imams riepen dat Bush en Sharon gedood moesten worden. Dat gaat gewoon veel te ver.” De LPF’er pleit er dan ook voor om een extra regeltje toe te voegen aan het artikel over vrijheid van godsdienst. “Daar moet dan in komen te staan dat er ruimte is voor godsdienst binnen de fundamentele normen en waarden van Nederland.”

Vreemdelingenbeleid.

Varela is woordvoerder vreemdelingenbeleid bij de LPF. Daar hoopt hij zich ook op te kunnen profileren. Hij weet ook hoe hij om zal gaan met nieuwe immigranten. “Nederland zal altijd open zijn voor een mensen die echt moeten vrezen voor hun leven, maar waar ik boos om kan worden is het feit dat er zoveel allochtonen hiernaar toe komen, alleen omdat ze hier meer kunnen verdienen” zegt Varela, terwijl hij daarbij boos probeert te kijken.

Hij zegt dat hij intussen al heeft ervaren hoe alert hij moet zijn. “De cijfers die nu worden gepresenteerd doen voorkomen dat het heel gunstig ervoor staat met het huidige asielbeleid. Een groot aantal minder asielaanvragen, maar het is zo dat de landen waar de laatste jaren de meeste asielzoekers vandaan komen, Afghanistan, Iran, Somalië en nog zo’n ander Afrikaans land, is het nu relatief rustig. Daarom zijn er ook minder vluchtelingen, maar dat kan zo weer toenemen, als er weer ergens een oorlog uitbreekt.”

Uitzetbeleid

Varela wil dat er een onderzoek komt naar het aantal illegalen. "Er zijn nu geen serieuze cijfers beschikbaar. Je zou verwachten dat daar serieus onderzoek naar kwam, maar dat is nooit gedaan. We kunnen nu alleen maar gissen hoe groot die groep." Naast het onderzoek wil Varela ook dat er een actief uitzetbeleid komt. "In het regeerakkoord hebben we nu opgenomen dat er een identificatieplicht komt. Ik wil dan ook dat die actief wordt nageleefd. Wat maakt het uit als een neger op straat wordt aangesproken of hij zijn identiteitsbewijs wil laten zien. Je hebt toch niks te verbergen." Wanneer illegalen worden opgepakt, wil hij dat ze worden opgesloten tot ze terugkunnen naar het land van herkomst. Het

Tweede-Kamerlid heeft ook al een plan klaarliggen wanneer landen de illegalen weigeren terug te nemen. "Dat moeten er sancties en een stop op de ontwikkelingshulp komen." Hij verwacht dat landen dan snel genoeg gehoor zullen geven aan het verzoek om de vluchtelingen terug te nemen. Ook wil hij in Nederland gemeentes en organisaties aanpakken die illegalen toch onderdak verlenen. "Als er boetes op komen te staan, dan zullen ze het wel laten. Je geeft de illegalen zo ook geen reden om terug te gaan." De belangrijkste reden waarom veel uitgeprocedeerde asielzoekers niet teruggaan naar het land van herkomst, heeft Varela ook ontdekt. "Naast de economische achteruitgang, is er ook sprake van gezichtsverlies. Moet je maar nagaan.

Je betaalt veel geld aan smokkelaars of voor een ticket om naar het rijke westen te gaan en dan kom je berooid terug.”

Varela wil ook dat de asielprocedures makkelijker en sneller worden. Toch is daar een groot probleem. “Veel illegalen willen niet zeggen waar ze vandaan komen. Ze weten dan opeens niet meer wie ze zijn. Probleem is dan dat je ze zo ook niet kan terugsturen. Je weet niet waar naartoe. Je kan dan wel naar de ambassade van een land gaan, maar die geven ook geen visum.af. Die zeggen ook: ‘die kennen we niet’. Mensen die per vliegtuig komen en geen reisvisum hebben, wil hij in ieder geval terugsturen. “Meteen weer het vliegtuig in.”

Een ander probleem noemt Varela de uitbreiding van de Europese Unie. “Ik maak er geen geheim van dat ik daar niet echt om sta te springen. Daarmee zullen er een hoop mensen uit de Oost-Europese landen hiernaar toe komen. Dan is het dweilen met de kraan open. Dan kan ik onderhand mijn biezen wel pakken.” Hij heeft meerdere redenen waarom hij de Europese Unie niks vindt. “De hoogwaardigheidsbekleders willen een soort Verenigde Staten van Europa. Maar dat is onhaalbaar. Ten eerste is er een groot

---

“Een burger van Nederland zijn betekend meer dan alleen een papiertje te hebben waarop staat dat je Nederlander bent”

---

taalverschil en ten tweede zijn Amerikanen veel flexibeler. Ze werken vaak om de vijf à zes jaar ergens anders. Als ik jullie een beetje kan inschatten, dan verwacht ik niet dat jullie over vijf jaar ergens in een dorpje in Zuid-Griekenland werken. ”

Varela vindt ook dat er onduidelijkheid ontstaat over wie nu wat is. “Je hebt al die termen. Vluchteling, illegaal, uitgeprocedeerde asielzoeker, mensen met een toeristenvisum.” Hij wijst naar de muur. ‘Ik heb ze hier allemaal op een lijstje staan.” Hij vindt dat hij soms behoorlijk wordt genept. “Een tijdje terug stelde ik in een kamerdebat voor om die imams, die zeiden dat je vrouwen mag slaan, terug te sturen. Ik kreeg toen te horen, notabene van minister Van Boxtel, dat dit niet ging, omdat hij de A-status heeft. Moet je bedenken dat de A-status inhoudt dat je hier als vluchteling bent.”

LPF

“We leren snel. Dat moet hier ook wel. Nu Pim dood is ontbreekt natuurlijk wel de leider, maar we zijn een groep mensen met dezelfde ideeën en gaan onze best doen om de komende vier jaar, als we die vol maken, de rotzooi van Paars op te ruimen.” Varela is zich bewust van de verantwoordelijkheid die de LPF. “We hebben 26 zetels, dat zijn er veel. Ik moet ook zeggen dat ik er niet veel meer had willen hebben, want om opeens vanuit het niets, zonder ervaring, de grootste te worden, vraagt veel. Nu zijn we ook een aanzienlijke machtsfactor.”

Maar Varela weet ook dat het moeilijk gaat worden, om alles te realiseren wat de LPF wil, vooral nu de economie terugkrabbelt. “We doen onze best, maar de mensen moeten er wel begrip voor hebben dat we te maken hebben met meer factoren, dus dat het misschien ook niet binnen 4 jaar lukt. Maar dat zal ik ze ook regelmatig vertellen.”

Over het leiderschap binnen de LPF, na de dood van Pim Fortuyn zegt Varela verder: “Er is een gezegde dat zegt dat als de oude leider sterft er een nieuwe opstaat. Mat Herben (inmiddels afgetreden als lijsttrekker) is natuurlijk qua uitstraling het tegenovergestelde van Pim Fortuyn. Maar we krijgen geen tweede Fortuyn meer en daar moeten we ook niet

FOTO'S RUFUS D'VIE VRIES

naar streven. Net zo min als dat we een tweede Varela of een tweede Herben moeten krijgen. Ieder mens is uniek."

"Het is maar afwachten hoelang we het met de VVD uithouden"

Hij benadrukt verder dat de fractie stabiel is (het interview is gehouden voor de crisis tussen de fractie en Winnie de Jong, red.). "Er is wel veel te doen geweest in de partij, maar dat is wat anders dan in de fractie." Zelf heeft hij zich de eerste maanden een beetje op de achtergrond gehouden. "Je kan wel meteen allemaal dingen gaan roepen, maar dat schiet ook niet op." Hoe met de media moet omgaan, leert gij snel. De Nieuwe Revu wilde hem een aantal negatieve uitspraken over onder meer Kaapverdiaanse gemeenschap in de mond leggen. "Ik zag het interview en dacht: 'He, dat heb ik nooit gezegd.' Maar ik heb het gewijzigd." Toch kijkt hij

even verbaasd als hem de Nieuwe Revu wordt getoond met op de voorpagina een kreet uit zijn mond: 'Rosemöller weet er niets van.' Binnen een paar seconde herstelt hij zich weer en zegt: "Ik heb over één onderwerp gezegd: 'Rosemöller weet hier niks van.' Dat hebben ze dus veranderd."

No-go-areas

Een vergelijking tussen de Lijst Pim Fortuyn en wijlen Janmaat vindt Varela niet opgaan.

"De achterliggende gedachte was bij hem heel anders. Hij moest niks van buitenlanders weten. Hij zei ook: 'Nederland is vol.' Geografisch gezien is Nederland niet vol. Als je daar naar het oosten en noorden gaat, is er nog genoeg plek. Maar Nederland is wel vol in die zin dat er een grens is bereikt aan het aantal buitenlanders wat wij kunnen opnemen in onze cultuur. Ik vind de woorden van Philip de Winter, zonder daarmee achter zijn gedachtegoed te staan, mooi. 'Een burger van Nederland zijn betekent meer dan alleen een papiertje te hebben waarop staat dat je Nederlander bent.' Ik wil dat ze ook de Nederlandse taal leren spreken en dat ze de fundamentele waarden en normen accepteren." Hij is het ermee eens dat er nu minder taboes op het onderwerp 'buitenlanders' liggen, maar vindt dat dat niet voor iedereen geldt. "Ik hoorde Rosemöller zeggen dat er in Nederland geen no-go-areas zijn. Ik dacht: 'Dat kan je toch niet menen.' Moet ik je 's avonds na elf uur voor de grap eens meenemen naar bepaalde buurten. Dan is dat niet zo grappig meer."

Toekomst

Wat Varela van de komende vier jaar moet verwachten, durft hij niet te zeggen.. "Het is maar afwachten hoelang we het met de VVD uithouden. Het is toch de 'vijand', een andere partij met hun eigen programma. Ze proberen ons wel in te kapselen. Ons een beetje onze zin te geven, maar intussen proberen ze hun eigen wil door te drijven. Dat zag je al bij het begin van de formatieonderhandelingen, waar Zalm zo gek liep te doen."

Ook hoe het met het CDA zal gaan weet hij niet. "De onderhandelingen gingen wel, maar bij onderhandelingen voor de ministersposten hadden ze van tevoren al een aantal ministersposten beloofd aan eigen mensen."

Eindredacteur

Simcha Looijen (19 jr.) is derde jaar student journalistiek en woont in Ede. Zijn beweegredenen om actief te zijn voor Perspex: "Ik heb politiek altijd wel interessant gevonden, vooral bij verkiezingen, met al die leuke grafieken, zat ik de hele avond voor de tv. Ik ben sinds 2 jaar lid van Perspectief. Ik belande op de website en heb me toen maar meteen aangemeld als lid". Lid worden van de ChristenUnie was voor Simcha een logische stap: "Er zijn gewoonweg niet zoveel partijen waar de inhoud van de Bijbel en alles wat daarbij komt kijken, duidelijk wordt verkondigd. Dat is wat ik wil, want ik geloof dat wij een boodschap hebben voor Nederland, al hebben zij meestal geen boodschap aan ons". Toen Simcha lid werd van Perspectief stuurde hij een e-mail naar de redactie om zijn diensten aan te bieden. "Ik kon toen meteen Lodewijk de Waal gaan interviewen. Van het een kwam het ander en nu maak ik sinds maart deel uit van de redactie". Simcha is eindredacteur. Hij moet er, kort samengevat, voor zorgen dat de laatste puntjes goed op de i staan. Ook erg belangrijk: hij moet iedereen die teksten of artikelen moeten aanleveren, achter de broek aanzitten voor de deadline en het contact met de drukker onderhouden. Daarnaast blijft Simcha zich ook bezighouden met het interviewen en schrijven van artikelen.

Redacteur, penningmeester

Wim Doddema (20 jr.) en woonachtig in Wagenborgen (Gr.) waar het naar eigen zeggen "gelukkig nog erg rustig is". Wim gaat zondags naar een Hervormde gemeente (GB). In zijn vrije tijd stapt hij graag op de racefiets, gaat hij kamperen of duikt hij in de boeken van Lulu Wang. Na de HAVO aan het Gomarus College in Groningen heeft Wim 2 jaar Heao-Mer gedaan aan de Hogeschool van Groningen. Per 1 december hoopt hij met de rechtenstudie te beginnen aan de Universiteit in Groningen. "Rechtenstudie is eigenlijk wat ik al sinds Havo 4, en ben dan ook blij dat ik er nu eindelijk mee kan beginnen. Als ik klaar ben hoop ik eerst een paar jaar op ene ambassade in het buitenland te mogen werken. Maar dat is ver vooruit lopen, de toekomst hebben we niet zelf

FOTO'S RUFUS DWEE VRIES

in de hand". Wim zal naast redactiewerk (artikelen schrijven, interviews e.d.) de taak als penningmeester gaan vervullen. Wim: "Ik wil me graag inzetten voor Perspex. In de eerste plaats omdat ik het erg leuk vind me in onderwerpen te verdiepen en daar artikelen over te schrijven. Ik wil me graag inzetten voor Perspectief en denk dat ik dat op deze manier het beste kan doen. Ook in de hoop dat ons blad voor de lezers en mensen in de ChristenUnie die het ook lezen, een aanzet mag geven tot nadenken om een eigen mening te vormen. En om principiële standpunten in te nemen omdat je nu eenmaal keuzes moet maken".

Hoofdredacteur

Henk ter Haar en woonachtig in Utrecht. Sinds iets minder dan een jaar houdt hij zich bezig met Perspex. Henk: "Waarom? Omdat het over politiek gaat. En omdat dat interessant is. Maar vooral ook omdat het een jongerenblad is. En omdat veel jongeren politiek net zo oninteressant vinden als ik het interessant vind. Perspex is een van die middelen waarmee politiek dichterbij ons wordt gebracht." Daarom koos hij voor Perspex. Vanaf dit jaar zal Henk gaan functioneren als hoofdredacteur. Jullie zullen dus nog wel van hem horen/lezen.

Buiten Perspex om studeert hij in Utrecht aan de lerarenopleiding

om uiteindelijk docent Nederlands te worden. Verder schrijft Henk ook nog regelmatig voor andere bladen. "Ik ben veel bezig met lezen, schrijven, en jongeren. Ik hoop veel te mogen doen dit jaar voor Perspex. Misschien tot ziens op een van de activiteiten van Perspectief."

Europees asielbeleid

Europese lidstaten moeten allemaal een bijdrage leveren voor tijdelijke opvang van grote groepen vluchtelingen, die het slachtoffer zijn van oorlog of andere bedreigende situaties. Als zo'n beleid er niet komt, zullen landen als Duitsland, Nederland en België onevenredig zwaar getroffen worden door een overvloed aan vluchtelingen, zoals al bleek bij conflicten in Bosnië en Kosovo. Voorlopig komt zo'n gezamenlijk beleid er niet. Bij sommige landen ontbreekt voorsnog de 'wil' om hier aan mee te werken

De ministers van Justitie en die van Buitenlandse Zaken van de 15 lidstaten slagen er maar met moeite in om met elkaar in overeenstemming te komen. De vragen zijn waar die onwil vandaan komt, en welke belangen spelen er dan bij de afzonderlijke landen? En waarom spreekt iedereen over het 'met-één-mond spreken van Europa', maar blijkt op dit terrein en met tal van andere zaken nauwelijks iets van de grond te komen?

Richtlijnen

Men spreekt al jaren over verschillende Europese richtlijnen inzake asielbeleid. En er schijnen nog tal van zulke richtlijnen nodig te zijn. In die richtlijnen wordt vooral gesproken over wat nu precies een asielzoeker of vluchteling is. En op welke gronden is een aanvraag gerechtvaardigd. Het gaat dus voornamelijk over de definitie daarvan. Verder zijn er nog weinig stappen ondernomen naar een echt gemeenschappelijk beleid.

Er is wel een begin gemaakt, maar het is te hopen dat alle landen gaan inzien dat een gezamenlijk beleid nodig is. Zeker nu de conflicten in de wereld zich opstapelen en de stroom van vluchtelingen, naar verwachting, niet af zal nemen. Daarnaast willen we wel open blijven staan voor de echte vluchtelingen die om hun geloof, ras of overtuiging met de dood worden bedreigd.

Tot nu toe word het weer een Europees 'compromis' omdat niet alle landen bereid zijn stappen te ondernemen voor zo'n beleid. Denemarken bijvoorbeeld

doet niet echt mee, maar naar haar voorstellen is wel geluisterd. De Britten en Ieren hebben hun grenzen nog niet eens geheel geopend voor burgers uit andere EU-landen, maar willen nu wel meedoen met zo'n gemeenschappelijk asielbeleid. In het verdrag van Amsterdam⁹⁹ werd vrij verkeer van personen en goederen geregeld. Maar daar is ook harmonisatie van regels voor asiel, immigratie en visa voor nodig. Die zaken zijn in dat verdrag nauwelijks geregeld. Hoewel die zaken nauw samenhangen met vrij verkeer van personen en goederen. Landen als Duitsland en Nederland hebben dan ook nog steeds te maken met onevenredig veel opvang van asielzoekers in vergelijking met de andere EU-landen.

Kat-en-muisspelletje

De verschillen in opvang en behandeling tussen de verschillende landen loopt nogal uiteen. Als er niet wordt opgepast, krijgen we haast een kat-en-muisspelletje tussen de verschillende EU-landen. Nederland heeft zijn asielwet al aangescherpt. Die blijft zijn vruchten af te werpen. Er zijn minder asielzoekers die ons land aandoen. Een land als Duitsland zal zeker volgen. Denemarken, dat al jaren geregeerd wordt door socialisten, heeft het strengste asielbeleid van alle EU-landen. Het heeft zelfs bij de vorige verkiezingen, gekozen voor een nog strenger asielbeleid. Hier zie je een gevolg van het ontbreken van een gezamenlijk asielbeleid in de EU, de afzonderlijke landen troeven elkaar af met het strengste asielbeleid. Het is voor zowel de vluchteling, als voor de EU-lidstaten beter om de problematiek gezamenlijk te lijf te gaan en het beleid op elkaar af te stemmen. Ook om de mensensmokkel tegen te gaan. Criminele organisaties die daar achter zitten, kiezen op dit moment het land met het relatief meest ruimhartige asielbeleid uit. Daarom moeten we naar een gezamenlijk beleid en dat mag best streng zijn, dat moet ook, willen we open kunnen blijven voor echte vluchtelingen. Echte vluchtelingen die met de dood bedreigd worden in het land van afkomst, moeten in de EU een schuilplaats kunnen vinden als in hun eigen regio opvang niet mogelijk is.

UNHCR

Er moet nog heel wat gebeuren om één beleid te krijgen in Europa voor 15 landen. De velen mitsen en maren moeten de nodige aandacht krijgen. Dat begint met hulp aan landen en regio's waaruit veel asielzoekers afkomstig zijn. We kunnen wel willen dat vluchtelingen in de regio's worden opgevangen, maar dan moeten we die landen in de regio's, waar conflicten plaatsvinden, wel helpen om die capaciteit

Beleid, wil of onwil!

Door Wim Doddema

FOTO'S RUFUS DWIE VRIES

te bieden. Stel je voor dat wij opeens bij een oorlog in België, 4 miljoen Belgen over de grens krijgen. Dat kunnen wij ook niet verwerken als klein land, hoe rijk we dan ook mogen zijn. Dat kunnen we niet dragen. Om die capaciteit te bewaken hebben we een organisatie als de UNHCR. Oud-minister-president Lubbers is daar de hoge commissaris van. De UNHCR zorgt voor de opvang van vluchtelingen, ook in de regio's, waar de conflicten of rampen plaatsvinden.

Beleid en uitvoering

Verder moet het Europees beleid een mate van bescherming en gastvrijheid bieden voor vluchtelingen, die nu ook in de verschillende landen aanwezig is. De grenzen kunnen nooit helemaal gesloten worden voor vluchtelingen. Dat moet de EU ook niet willen. Soms zijn de rampen en oorlogen in de wereld zo groot, dat de regio's al die vluchtelingen nooit allemaal kunnen opvangen. De EU moet dan bereid zijn om een deel op te vangen, tijdelijke opvang natuurlijk. En via een Europees beleid kunnen die vluchtelingen evenredig verdeeld worden over de afzonderlijke lidstaten.

Regels voor erkenning als vluchteling en de daarbij behorende rechten als burger zal ook plaats moeten krijgen in het Europees beleid. Evenzo de regels voor het terugsturen van uitgeprocedeerde asielzoekers.

Nu is het verschil in beleid en uitvoering tussen de lidstaten nog vrij groot. Denemarken heeft al jaren een actief uitzetbeleid. De regering huurt daar charters van vliegtuigmaatschappijen en stuurt uitgeprocedeerde asielzoekers op die manier terug naar het land van herkomst. Nederland had tot voor kort niet zo'n actieve houding of werd het uitzetten op de manier van chartervluchten maar zelden gedaan. Maar met de nieuwe regering gaan we de kant van Denemarken op. Voordat Europa het over deze zaken allemaal eens is zijn we, met een log en bureaucratisch Europa zoals het nu is, nog wel een aantal jaren verder.

Verenigd Europa

Mensen hebben het over een verenigd Europa, dat met één mond spreekt, maar tot nu toe is daar nog weinig van gebleken. Als men echt toe wil naar een "verenigd Europa" zullen de Europese landen zeker, op dit soort moeilijke terreinen, tot overeenstemming moeten komen. Temeer daar straks de EU wordt uitgebreid en de grenzen nog verder van ons vandaan komen te liggen, grenzen waar wij als Nederland niet direct onze invloed op kunnen uitoefenen. Of zal blijken dat een verenigd Europa toch tot een illusie zal behoren? Bij de regeringsleiders blijft, hardleers als ze zijn, het optimisme groeien.

2005; Amerika Bagdad bran

Bombs away! Het is oktober 2005. De Amerikaanse regering heeft in eigen land te kampen met felle tegenstanders tegen het langslepende conflict in het midden Oosten. Dagelijks gaan duizenden mensen de straat op, fel demonstrerend tegen de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Irak, Iran en Saoedi-Arabië. En ondertussen kunnen ook Jordanië en Syrië hun redelijk gematigde positie door grote binnenlandse druk niet meer handhaven. Ze denken er serieus over na om zich aan te sluiten bij de anti Amerikaanse alliantie. Het conflict dreigt zich sinds kort ook uit te breiden naar Turkije, waar Iraanse troepen met de regelmaat van de klok Amerikaanse bases aanvallen.

In Londen is het 'ministry of defence' in oktober 2004 opgeblazen door een zelfmoordaanslag. Het middel was even simpel als destructief; een vrachtwagen vol explosieven. De dader is vermoedelijk lid van de terreurbeweging Al Quaida van de nog nimmer gepakte Osama bin Laden.

Deze beweging wordt tevens verdacht van de vele aanslagen die volgden op de Amerikaanse invasie in Irak in november 2002; de aanslagen op de metro van Parijs in maart 2003, de ontploffing van de spelersbus van Manchester United waarbij bijna het volledige eerste elftal om het leven kwam in oktober 2003 en een biologische vergiftiging van het drinkwater in Moskou in juli 2004...

Oorlogsverklaring

De Verenigde Naties konden het niet eind 2002 eens worden over een zeer strenge resolutie inzake wapen- en veiligheidsinspecties in Irak. Geen eenheid in de VN, geen eenheid in Europa, geen duidelijke alliantie tussen Europa en Amerika, geen VN-resolutie die het optreden van Amerika zou kunnen rechtvaardigen. Dat was de druppel van de Amerikaanse emmer. De maat was vol voor George W. Bush. Als de VN en de EU niet meededen, dan kon Amerika het ook alleen! Amerika verklaarde Irak niet alleen de oorlog, het viel het ook nog dezelfde avond binnen. Al snel bleek dat het conflict wel eens langer kon gaan duren dan verwacht. Van een Blitzkrieg was al snel geen sprake meer, nadat de troepen van de oppositiepartijen en de Koerden hun beloofde steun aan de Amerikanen op het laatste moment introkken. En binnen 10 maanden was de optimistische opmars veranderd in slepende guerrilla in de straten van Bagdad. Werkelijk elke Iraakees veranderde in een mogelijke soldaat. Amerika kon niet meer terug, haar eer en trots stonden op het spel en moesten koste wat kost hoog gehouden worden.

Brandende olie

Saddam liet vlak na de Amerikaanse invasie alle oliebronnen in zijn land in brand steken. De olieprijs steeg binnen enkele dagen met maar liefst 13%. De wankele West-Europese economie kreeg een fikse

ka verzandt, d

Door Bert Heuvelman

genadeklap in een periode waarin het juist op probeerde te krabbelen. De gemiddelde werkloosheid in Europa is nu stabiel rond de 17%.

Saddam Hoessein laat al jaren zijn gezicht niet meer zien. In september 2003 en januari 2004 werd twee keer een vermeende Saddam opgepakt, maar beide keren bleek het om een dubbelganger te gaan. Hoeveel dubbelgangers nog werkzaam zijn is niet te zeggen.

Israël moet zich nu alweer 3 jaar lang heftig verweren tegen Irakese raketaanvallen en een veel beter bewapend leger van de Hezbollah. De eerste Irakese skut-raketten legden een groot gedeelte van west Jeruzalem in de as. Een voltreffer. Jasser Arafat riep zijn volk op om, ongeacht de omstandigheden, zich achter grote vriend Saddam te scharen. Nog geen 24 uur later werd hij getroffen door een dodelijke kogel van een Israëlische sluipschutter. De tweede intifada gaat ondertussen in alle hevigheid door. Was er in 2002 nog sprake van een mogelijk uitzicht op vrede, in 2005 moet geconstateerd worden dat de vrede verder weg is dan in alle 57 jaren daarvoor.

De grote verdedigingswal om de gehele Westbank is, nadat in 2003 grote gedeelten waren weggebombardeed door Hezbollah, begin 2004 alsnog voltooid. Geen mens kan er nu meer in of uit, waardoor ook Jordanië en Syrië zich genoodzaakt zien zich tegen Israël te keren. Als buurland worden ze dagelijks met de moeilijkheden van hun broedervolk geconfronteerd.

Biologische wapenarsenaal

De vraag die nooit beantwoord is: waarom zou Saddam zich in de eerste plaats als agressor tegen het westen opwerpen? De angst die de basis was voor deze derde Golf Oorlog was het vermeende wapenarsenaal van Irak. Alom werd vermoedt dat Irak beschikte over uitgebreide biologische wapenprogramma's. Alom werd gevreesd dat Irak op een bepaald moment, vanuit een onbepaald haatmotief, deze biologische wapens zou gaan inzetten tegen de gehele westerse wereld en in het bijzonder tegen Amerika. Maar waarom zou Saddam zich de agressie van de gehele westerse wereld op de hals willen

halen, wanneer daar geen aanleiding voor zou zijn? En waarom ook zou Amerika zich een vijand op de hals willen halen die beschikt over vermoedelijke grootscheepse wapenarsenalen?

Met de invasie van Amerika kreeg Irak het argument in handen om die uitgebreide wapenarsenalen ook daadwerkelijk in te zetten. En wat bleek, het arsenaal was groter dan iedereen vermoedde. In de eerste weken konden de Amerikaanse troepen grote onderaardse loodsen en bunkers ontdekken, die tot dan toe onbekend waren bij de VN en de NAVO.

Het motief van Amerika om Irak binnen te vallen, angst voor diens wapenprogramma's, werd het argument van Irak om de tegenaanval in te zetten. En die tegenaanval bleek groter dan verwacht.

Regionale uitbreiding

En daar bovenop; waarom is Amerika willens en wetens een conflict aangegaan, waarbij de kans op regionale uitbreiding zeer groot was. Niet alleen Irak, maar ook Iran en zeker Saoedi-Arabië en Israël, waren direct vanaf het begin betrokkenen in het conflict. In Turkije was direct spanning omtrent Amerikaanse bases, in Georgië ontstonden direct spanningen tussen Rusland en Amerika over mogelijke Amerikaanse bases op Georgisch grondgebied in ruil voor steun aan het Georgische leger, dus ook mogelijke steun voor de Tsjetsjeense rebellen.

In Europa kon men maar niet met een duidelijk afgewogen standpunt komen. De EU was volledig verbrokkeld, waarbij Nederland weer eens schitterde in nietszeggendheid.

Twee vragen dus: Waarom ging Amerika met open vizier een vijand tegemoet waarvan het vermoedde dat het over uitgebreide terreurmogelijkheden beschikte? Als er dan al zoveel duidelijkheid was over de kracht van het Irakese leger, waarom liep Amerika dan recht op de scherpgeslepen messen af? En waarom wilde Amerika eind 2002 willens en wetens geen rekening houden met een mogelijke regionale uitbreiding van het conflict?

Derde wereldoorlog

Moeten we, met de kennis van drie jaren oorlog concluderen dat Amerika de wereld willens en wetens in een instabiele onveilige machtssituatie heeft gemanoeuvreed? Het is zeker niet ondenkbaar dat het conflict zich nog verder uit zal breiden. Van een derde wereldoorlog is pas zins een jaar weer voortdurend sprake, terwijl het in de 15 jaar daarvoor van de baan leek te zijn.

Waren het economische motieven? Om greep te krijgen op de oliemarkt? Je kunt het je haast niet voorstellen, met de olie-voor-voedsel-programma's van Rusland en Frankrijk in je achterhoofd. Of was het republikeinse Amerikaanse machotalk? Spierballentaal, trots, eer en andere patriottische motieven. Niets geen diplomatie, meteen de beuk erin! Had de wereld niet gespitst moeten zijn toen er, eind september 2002 een notitie verscheen waarin Amerika stelde dat zij ten allen tijde zou voorkomen dat een ander land even sterk als zijzelf zou worden?

Amerika heeft door haar eigen hoogmoed, de stabiliteit van de gehele wereld ernstig in gevaar gebracht. Amerika was het sterkste jongetje van de klas en wilde het weten ook. Haar woord moest wet

zijn en haar wil voldoende om een ander te overtuigen van haar gelijk!

Angst voor vermeende wapen was het motief. Maar juist daardoor creëerde Amerika ook de situatie waarin die vermeende wapens ingezet konden worden. Met alle gevolgen van dien!

LAKITELEK 2002:

Nieuwe kansen voor christelijke politiek in Europa

Internationale Conferentie Christelijke Politiek in Europa

De auteur schrijft dit stuk op persoonlijke titel

Eind dit jaar zal duidelijk worden met welke landen de Europese Unie de komende jaren zal uitbreiden. Op dit moment lijkt het aannemelijk dat tenminste tien nieuwe lidstaten in 2004 aansluiting zullen krijgen, en dat dus ook vele 'nieuwe' politieke partijen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement in datzelfde jaar zullen meedoen. Daaronder bevinden zich ook christelijke partijen. De ChristenUnie wil daarom inzetten op de mogelijkheden tot nieuwe en versterkte samenwerking met politiek actieve christenen, om zo ook op het Europees niveau een zo sterk mogelijk christelijk geluid te laten horen.

In samenwerking met de Hongaarse partij MDF organiseert de ChristenUnie daarom in november een internationale conferentie in het Hongaarse Lakitelek. Deze conferentie zal zich specifiek richten op de christelijke politiek in een veranderend Europa, en staat in het teken van ontmoeting en discussie met politieke en maatschappelijke leiders uit huidige en toekomstige lidstaten.

Het interactieve programma biedt ruimte aan prominente sprekers en politieke partijen uit een groot aantal Europese landen. Het primaire doel van de conferentie is:

- een gelegenheid te creëren waar vertegenwoordigers van verschillende Europese christelijke partijen en bewegingen elkaar in een ontspannen ambiance kunnen ontmoeten
- discussie over een aantal belangrijke politieke onderwerpen zoals de gevolgen van EU-lidmaatschap, ethische kwesties in Europa, milieu- en landbouwvraagstukken
- het verkennen van de mogelijkheden voor toekomstige samenwerking binnen een Europees christelijk politiek netwerk
- het gezamenlijk articuleren van christelijke politieke idealen voor Europa

Ontmoetingsmomenten met politiek geëngageerde broeders en zusters uit andere landen zijn voor echte toenadering tussen organisaties onontbeerlijk. Deze conferentie biedt kansen een slagvaardig vervolg te geven aan de contacten waar de afgelopen maanden in is geïnvesteerd. De conferentie zal plaatsvinden op 29 november en 1 december 2002. Een uitstekende mogelijkheid dus om de eerste stappen te zetten naar een duidelijker christelijk geluid in Europa!

Voor inlichtingen, mail Benjamin Anker:
banker@christenunie.nl

Na bijna acht jaar

Journalistiek is eigenlijk geen moeilijk vak. Het komt er slechts op aan de juiste mensen op het juiste moment te spreken, en veel te investeren in deze contacten. Het is donderdag 12 september, het is weer eens tijd voor een etentje met Leen van Dijke. Door de onverwachte ziekte van Kars Veling is hij plotseling weer fractievoorzitter van de ChristenUnie. Wat is er echt aan de hand, en wat gaat Leen volgende week zeggen tijdens de Algemene Beschouwingen na Prinsjesdag?

Om 6 uur 's avonds haal ik hem op in zijn werkkamer. We eten in perscentrum Nieuwspoor. Ik hoor een en ander over de achtergronden van het persbericht dat de fractie van de ChristenUnie dinsdag naar aanleiding van de onverwachte aanwezigheid van Veling heeft uitgebracht. Maar we komen pas echt tot zaken als Leen me vertelt wat hij volgende week te berde denkt te brengen. In het kader van het waarden- en normendebat wil hij premier Balkenende vragen om met de kerken in discussie te gaan. Dat is een thema dat ook mij na aan het hart ligt, en we trekken snel een plan de campagne: zaterdag een opiniestuk in de krant, woensdag het nieuws en een interviewblok met Leen, plus de reactie van de kerken.

Ik ben zo opgewonden over deze scoop dat ik 's avonds laat nog in mijn woonplaats Gouda naar de Driestar fiets, waar mijn adjunct-hoofdredacteur Wim Kranendonk donderdags les geeft. We zijn het eens over het belang van deze zet van Leen -"hij doet het weer"- en stemmen overeen over de aanpak. Als ik om half elf naar huis fiets, gaat m'n mobieltje. Het is Leen, die Balkenende heeft gebeld. De premier zal het voorstel omarmen. Mooi, het verhaal is dus al rond.

Vrijdag 13 september

Een van de vervelendste dagen in het bestaan van een politiek journalist: de vrijdag voor Prinsjesdag. Vanaf elf uur 's ochtend kunnen we bij de RVD en Financiën alle begrotingen ophalen. Met een karret-

je dus naar het Buitenhof om de loodzware vracht te vervoeren, en op onze kamer in de perstoren alle stukken uitdelen aan de collega's. Het wordt een dag van lezen -op zoek naar nieuws in die wolken van woordenkraam- en van het aflopen van de persconferenties die de ministers over hun begrotingen geven. Als laatste 's avonds om half acht minister Hoogervorst van Financiën, op zijn eigen departement.

De weerzin tegen dit jaarlijkse corvee wordt overstemd door de zachte melancholie van het besef dat ik dit alles -na bijna acht jaar 'Binnenhof'- voor het laatst doe: op 1 oktober begin ik als directeur van het Edmund Burke Instituut.

Zaterdag 14 september

Lezen en schrijven voor de begrotingsbijlage die dinsdagmiddag bij de abonnees op de mat moet liggen. 's Middags schrijf ik een essay over Joop den Uyl en de smalle marges van de politiek, aan het begin van de avond een stuk over C. S. Lewis voor de boekenbijlage voor de krant van woensdag. Dan snel naar IJsselstein waar een zwager en schoonzus een barbecue geven vanwege hun 20-jarig huwelijk. Aan het einde van de avond zie ik mezelf met een blikje Heineken bij een vuurkorf staan en moet denken aan de foto van ex vice-president van de Verenigde Staten van Amerika, Al Gore, nadat hij definitief de verkiezingen had verloren: op een vreemde manier opgelucht, met eenzelfde blikje bier.

Maandag 16 september

Al mijn werkdagen beginnen om zes uur 's morgens.

'Binnenhof'

De krant verschijnt immers 's avonds en moet tussen de middag naar de drukker. Balkenende geeft om elf uur zijn persconferentie. Het is er eigenlijk erg saai. Dan snel naar het Noordeinde voor de overdracht van de sleutel van het kantoor van het Edmund Burke Instituut. Daarna mijn mobiel uit, en het meubilair regelen, de aansluitingen voor telefoon en computer, met de notaris bellen voor de statutenwijziging, afdingen op de offerte voor de computers.

Om een uur of drie met de auto naar Apeldoorn om de bijlage in elkaar te draaien. We werken uren lang hard en geconcentreerd. Dan is er natuurlijk een computerstoring, maar ik kan doorwerken aan het redigeren van de teksten en om een uur of tien naar huis. In de auto belt de meubelboer. Hij wil 7400 euro, exclusief BTW. Na wat praten kan het ook voor 6000.

Dinsdag 17 september

Prinsjesdag. De bijlage is gedrukt, nu nog het nieuws voor de dagkrant van 's avonds, inclusief de reacties van alle Kamerfracties. Met mijn collega's Gerard Vroegindeweij, Peter van Olst en Addy de Jong draaien we geroutineerd het programma af. Alles komt ruim op tijd binnen. Om twaalf uur lunchen we in Den Haag, om één uur zien we de koningin naar het Binnenhof rijden. De Troonrede gebruiken we voor een korte vergadering over de agenda van de rest van de week.

In de Oude Zaal is het een drukte van belang. Alle fractievoorzitters en vertegenwoordigers van maat-

schappelijke organisaties schuimen er rond om voor de TV hun zegje over de Miljoenennota te doen. Ik zoek Leen van Dijke, maar die is al naar de plenaire zaal waar Hoogervorst de begroting aanbiedt aan de Tweede Kamer. Ik vang Leen op en we vinden een bankje voor het interview voor de krant van morgen.

Thuis bekijk ik snel de krant, maar bemerk dat ik eigenlijk niet met spanning naar het resultaat van al het werk van de afgelopen dagen heb uitgekeken. 's Avonds met mijn vrouw, zuster en zwager naar het Prinsjesdagconcert van het Residentie Orkest in de Philipszaal in Den Haag. De avond dreigt een teleurstelling te worden door de opzichtige show die Fazil Say van zijn uitvoering van Mozarts 23e pianoconcert maakt, maar de uitvoering van Bruckners Romantische maakt alles goed. In de pauze tref ik een bron die mij het verhaal Balkenende/Van Dijke bevestigt.

Woensdag 18 september

Om zes uur op: nieuwsverhalen tikken, het interview met Leen uitwerken, snel weer naar Den Haag om nog in de krant van vandaag te kunnen schrijven wat de fractievoorzitters vanmiddag en vanavond zullen zeggen.

Een week geleden hoorde ik dat fractievoorzitter Gerrit Zalm Abraham Kuyper zou gaan citeren, om aan te tonen dat de visie van het CDA op het 'maatschappelijk middenveld' inmiddels een andere is. Maar Zalm geeft geen persconferentie, en een woordvoerder wil aanvankelijk alleen iets over de hoofdlijnen zeggen. Ik bel hem snel nog op, en vraag hem recht voor zijn raap naar Zalms visie op Kuyper, Hume, Montesquieu en Tocqueville. Verbouwereerd leest hij de passages voor, net op tijd voor de avondkrant.

De SGP plukt het nieuws over de ChristenUnie van internet en wil nog een reactie geven ("Wij hadden er ook wel aan gedacht, maar we hebben er toch maar vanaf gezien"), maar ze zijn te laat. Mijn opvolger zegt dat de staatkundig-gereformeerden onze nieuwselectie niet zo leuk zullen vinden, en ik realiseer me dat ik daar niet eens aan gedacht heb. Het wordt nu echt tijd om te gaan, geloof ik.

Bart Jan Spruyt
hoofd politieke redactie
Reformatorisch Dagblad

De verkiezingen gaven voor de ChristenUnie ronduit belabberde resultaten. Terwijl de laatste RPF-leider nog wel eens sprak bij een samenwerking zo'n vijftien zetels als mogelijkheid te zien, eindigde de teller bij vier, een zetel minder dan dat de twee samenwerkende partijen tot voor de samenwerking had, waardoor de samenwerking qua zetelaantal niets opgeleverd had, hetwelk wel tevoren als argument daarvoor genoemd was. Een kiezersonderzoek heeft het uitgewezen: kerkelijk gezien had de ChristenUnie het meeste verlies onder de kiezers van Nederlands Hervormde huize. De spannende vraag die dan volgt, is of dit verwonderlijk is. Het – overigens zeer ontkennende - antwoord moge het partijbestuur aan het denken zetten over de personele bezetting en de koers van de partij.

De ChristenUnie is een samenwerkingsverband van een tweetal partijen: het GPV en de RPF. Laatstgenoemde partij was een samenraapsel (bewust had deze partij gekozen voor de wat lossere samenwerkingsstructuur van een federatie) van een grote hoeveelheid soorten en groepen kiezers, waarvan de drie grootste en min of meer georganiseerde het NEV (= Nationaal Evangelisch Verband), de Verar (= verontruste ARP-ers) en de Reformatorische Politieke Jongeren waren. Naast deze drie georganiseerde verbanden telde de RPF ook veel verontruste CHU-ers in haar achterban, mede vanwege de toenmalige dreigende kleurloosheid van het CDA, hetwelk ook bij vele ARP-ers verontrusting deed ontstaan. Duidelijk moge zijn dat binnen de verbanden van de Reformatorische Politieke Jongeren en de verontruste ARP-ers (hetwelk orthodoxe ARP-ers {en mitsdien ten dele de Nederlands Hervormden binnen die groepering} waren) alsook bij de verontruste CHU-ers vele Nederlands Hervormden (en daarvan nader degenen die zich aangesproken weten door de Gereformeerde Bond en de Confessionele Vereniging binnen die Kerk) actief waren. Het is dan ook sociologisch erg goed verklaarbaar dat de RPF in aanvang veel Nederlands Hervormde actieve leden en vertegenwoordigers had. Het eerste RPF-boegbeeld, Meindert Leerling, was Nederlands Hervormd. Bijna had de Nederlands Hervormde (overigens oud-EH-directeur) drs. Nico van Velzen de RPF in de Kamer vertegenwoordigd. Bijna zaten de Nederlands Hervormde dames A. Hoek-van Kooten en Visser-Van Lente in vertegenwoordigende lichamen. De RPF had toen-

HERVORMDE DE CHRISTENUNIE

tertijd nadrukkelijk een grote Nederlands Hervormde inbreng. Gaandeweg echter is dat minder geworden. Tijdens en na Meindert Leerling was er een soort van Leerling-trauma en kwamen andere geesten omhoog drijven. Andere vleugels van de RPF namen de overhand en het Nederlands Hervormde geluid en de vertegenwoordigers van dat geluid werden gaandeweg naar achteren geduwd, dit laatste ten bate van het

gereformeerde en neo-gereformeerde geluid. Als het ware steeg het Kuyper-gehalte met de dag en dat komt de breedte van de partij niet ten goede. Ondertussen fuseerde de partij met het GPV. Een partij waarin bijkans geen Nederlands Hervormde deelnemer te vinden is, noch Nederlands Hervormd geluid te horen is, doch waar de visie van Kuyper en Schilder hoogtij vierten. Op zich is daar niets mis mee, maar het staat natuurlijk haaks op de Nederlands Hervormde wijze van omgaan met zaken en kijken naar gebeurtenissen.

Rondom de samenwerking is er hard geknokt om juiste mensen op de juiste stoelen te zetten. De jongeren vochten voor een jeugdig kamerlid, de vrouwen vochten voor een vrouwelijk kamerlid, de RPF-ers vochten voor een RPF-lijsttrekker en de bestaande RPF-kamerleden, de GPV-ers vochten voor een GPV-lijsttrekker en de bestaande GPV-kamerleden, maar blijkbaar leek niemand te bedenken dat het Nederlands Hervormde geluid niet diende te versralen. En ja hoor pas op de achtste plaats stond de eerste Nederlands Hervormde ChristenUnie-kandidaat.

Gezegd en gedacht kan worden dat het toch niet uitmaakt van welke kerk een CU-vertegenwoordiger is omdat we in het gemeenschappelijk geloof één zijn. Dit moge op kerkelijk en geestelijk gebied ten stelligste en ten spoedigste bewaarheid worden, doch bij politieke partijen en bij de kandidaatstelling voor vertegenwoordigende functies dienen sociologische factoren als sekse, politieke ligging, kerkelijke achtergrond terdege wel een rol te spelen, althans, voor zover een partij die uit verschillende groeperingen bestaat (en dat bestaat de CU zoals be(t)oogd in hoge mate) haar doelgroepen niet wil verliezen en wil groeien. Juist ook de discussies rondom de kandidaatstelling heeft bewezen dat er binnen de ChristenUnie-achterban juist allerlei minderheidsgroeperingen zijn, die hun best doen om een vertegenwoordiger op een hoge plaats te krijgen.

DEN HOEDEN ZICH VOOR ENUNIE

Zoals wel vaker gebeurt raakt het subtiele hervormde geluid te midden van al dat geschreeuw en gedoe op de achtergrond en is daarmee een van de markanteren en qua politieke denkkraft meer gekwalificeerde achterbangroeperingen naar de achtergrond gedreven.

Gezegd en gedacht kan worden dat het toch niet uitmaakt of een CU-vertegenwoordiger nu van de hervormde of van een andere bloedgroep is. Ook deze gedachte dient echter bestreden te worden. Het maakt immers een groot verschil of iemand volgens de gereformeerde Kuyperiaanse gedachtegangen denkt of volgens de Nederlands Hervormde gedachtegangen. Uiteraard zijn ertussen deze twee uitersten vele tussenvormen mogelijk, maar voor de duidelijkheid tracht ik in het onderstaande de uitersten te schilderen. Binnen het Nederlands Hervormde politieke gedachtegoed blijft – met verschil in uitleg – de theocratiegedachte een grote rol spelen, terwijl in het Kuyperiaanse (neo-)gereformeerde gedachtegoed de afzondering, het activisme en de eigen groepsvorming veel belangrijker is. De (binnen de Nederlands Hervormde Kerk voornamelijk levende) theocratiegedachte (kort getypeerd met de gedachte dat het hele volk God dient te dienen, voornamelijk ontwikkeld door Hoedemaker en Van Ruler) richt zich op het gehele Nederlandse volk en wil daarbinnen niet afgezonderd staan. Het gruwet van verzuiling en groepsvorming, mede vanwege de grote strijd met de roeping een zoutend zout te zijn. Het gereformeerde antirevolutionaire geluid richt zich voornamelijk op de eigen sterke groepering waarbij ze het als een opdracht ervaren om vanuit de groepering anderen te overtuigen van hun gelijk. Het gereformeerde ‘Wij hebben een woord voor de wereld’ is toch anders dan het meer hervormde ‘Wij zijn geroepen in de wereld te staan’.

Binnen de gereformeerde sferen is het woord ‘anti-revolutionair’ centraal gaan staan en dat zegt misschien wel heel erg veel. Hoe bewonderswaardig Groen van Prinsterers gedachtegoed ook zijn moge: zijn keuze om het anti-revolutionair-zijn naar voren te duwen heeft ook zo zijn nadelen gehad. Weliswaar was een der anti-revolutionaire spreuken het perspectief biedende: “Tegen de revolutie, het Evangelie”. Desalniettemin is het anti-revolutionair zijn zo anti-gericht. En je kunt je afvragen of we als christenen ons zo hadden moeten profileren tegen de revolutie. De thema’s ‘vrijheid’, ‘gelijkheid’ en ‘broederschap’ zijn drie rechtstreekse opdrachten van God aan politici en mensen. Niet voor niets komen deze begrippen uit de Amerikaanse revolutie, waarbij ze

deze drie doelstellingen gekoppeld hadden aan hun strikte geloofsovertuiging. Natuurlijk had de Franse Revolutie een anti-gelovige inslag (‘geen God en geen meester’), maar desondanks heeft de Revolutie in het kader van de genoemde thema’s veel goeds gebracht. Te weinig is dit vanuit de Anti-Revolutionaire zijde begrepen. Te vaak zijn daar schijngevechten gevoerd. Wijlen dr. W.S.P. Fortuyn zou zeggen dat dat vechten tegen de Franse Revolutie alleen maar de achterlijkheid van de vechters bewijst, in de zin van dat je achter loopt als je de vruchten van de verlichting niet erkennen en zien wil.

Terug naar de ChristenUnie en de wegzwevende kiezers: niet alleen vanwege het feit dat de ChristenUnie de Nederlandse Hervormde bloedgroep te weinig aan bod laat komen, maar ook vanwege het feit dat hervormden van nature eigenlijk niet bij de ChristenUnie horen, is het resultaat van het onderzoek begrijpelijk. Een theocratisch denkend mens (en dat is toch erg verweven met het Nederlands Hervormde gedachtegoed) kan moeilijk aarden binnen de ChristenUnie waar de theocratiegedachte totaal niet lijkt te leven, doch moet zich wenden tot de Staatkundig Gereformeerde Partij (de partij die artikel 36 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis bewust centraal zet in haar politieke visie en die sinds het leiderschap van wijlen ds. H.G. Abma – Godzaliger nagedachtenis – daarover een weldoordachte en weldoorleefde overtuiging heeft) of tot het CDA (de partij die via de CHU-bloedgroep nog steeds theocratische trekken in zich heeft). Niet voor niets zei mr. Jaap Haeck in Koers dat zijn keuze om zich kandidaat te stellen voor de Tweede Kamerfractie van het CDA sterk gekoppeld was aan zijn kerkelijke visie: zoals de Nederlands Hervormde Kerk breed is en als staatskerk een roeping voor het ganse volk voelt, zo is ook het CDA een brede partij, die nog wat theocratische roepingen voelt.

Een bijzonder sociologisch aspect aan de verhouding tussen partijkeuze en gedachtegoedverwerving ontdekte ik laatst toen de CSFR (de reformatische studentenvereniging die vooral in het verleden veel met de theocratiegedachte bezig was) haar vijftigjarige verjaardag vierde. Er waren veel oud-leden die prominent politiek actief waren geweest in de SGP en het CDA, terwijl dat niet gezegd kon worden van de CU, het GPV en de RPF.

Hervormden zweefden weg: nogal logisch! Het Hervormde geluid was te subtiel. CU-ers horen dat geluid niet, maar - nog belangrijker - Hervormden gingen weg, want ze horen er niet!

Gouda, mr. C.M. Verkade

Afscheid nemen...

door Bert Heuvelman

Laat ik deze keer eens beginnen met waar normaal gesproken mee geëindigd wordt; afscheid nemen. Op ons komende congres nemen een aantal mensen afscheid die zich in de afgelopen jaren veel hebben ingezet voor
Perspectief:

Wietse de Boer is zo'n drie jaar jongerenwerker geweest van eerst de RPF-jongeren en daarna van Perspectief. In die drie jaar is de vereniging behoorlijk in beweging geweest. Eerst werd er een fusietraject op touw gezet. Bijna een jaar lang heeft dat geduurd. En toen dat traject achter de rug was begon de eigenlijke klus pas, de opbouw van een nieuwe vereniging.

Wietse, je hebt de afgelopen jaren voor een drukke, hectische en volop dynamische vereniging gewerkt. Jij weet dat als geen ander. Je hebt je er enorm voor ingezet, met veel jongeren samen gewerkt en veel projecten georganiseerd. We zullen je niet snel vergeten. Ontzettend bedankt voor wat je voor Perspectief mocht betekenen. Heel veel sterkte in je nieuwe baan als maatschappelijk werker.

Ook **Wim Kruijswijk**, hoofdredacteur van Perspex en Algemeen Bestuurslid neemt afscheid van Perspectief. Hij heeft de laatste twee jaar de redactie van Perspex draaiende gehouden. Soms, door ziekte en andere uitval, zelfs in zijn eentje! Wim, ontzettend bedankt voor al die mooie Perspexen die je van de persen hebt laten rollen. Je hebt je vrijwilligerswerk voor Perspectief altijd naast een zeer drukke baan gedaan. De spaarzame vrije tijd die je over had ging dan ook nog eens op aan Perspectief. Heel veel sterkte in je verdere leven en hopelijk tot ziens!

Ook **Hans Eilander**, niet meer weg te denken uit de promotiecommissie, neemt dan toch afscheid. Zes (!!!) jaar heeft hij zich ingezet voor de promotiecommissie. Schooltoeren, Soostouren, Stands op allerlei activiteiten, jij hebt zo ongeveer wel alles wat je je daarbij voor kunt stellen meegemaakt. Eerst bij de GPJC en daarna met volle vaart door in de nieuwe organisatie. Ontzettend bedankt voor wat je voor de promotiecommissie en voor de vereniging mocht betekenen en hopelijk ook tot ziens!

Ook **Diana de Gooijer** neemt afscheid als bestuurslid. Ze heeft zich een dik jaar ingezet als internationaal politiek secretaris. Dat betekende veel contact met het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie en de Eurofractie, de voorbereidingen van een scripta over Europa, de voorbereidingen van een Europa congres en het creëren van een nieuwe commissie Internationaal. En dan heb ik het nog niet eens over het reguleren bestuurswerk. Daar komt meer bij kijken dan zo op het eerste gezicht direct duidelijk en zichtbaar is voor leden. Maar ik kan jullie verzekeren dat er in het bestuur een enorme hoeveelheid werk verzet wordt. Al met al heeft zij dus ook een grote hoeveelheid werk verzet in relatief korte tijd. Bovendien was ze 1 van de slechts 2 dames in het bestuur. Els zal het nu moeilijk gaan krijgen in de mannen-broedersclub. We zijn dus ook nog op zoek naar met name vrouwelijke bestuursleden. Lijkt het je wel wat, bel dan eens met het bureau. Diana, vanaf deze plek, wil ik je ontzettend bedanken voor wat je in het afgelopen jaar voor ons en voor Perspectief mocht betekenen. Gelukkig ga je niet helemaal weg en zien we je terug in de redactie van Spektakel. Bij jou mag ik dus zeggen; tot ziens!

Voorzittersoverdracht

En tenslotte neem ik zelf op het komende congres ook afscheid als voorzitter. Als jongerenwerker blijf ik uiteraard bij de vereniging betrokken, maar niet meer als voorzitter. En dat betekent; een stapje terug doen, je niet meer overal mee mogen bemoeien, het estafettestokje overgeven. Ik heb me altijd enorm verantwoordelijk gevoeld voor onze club. Het is een schitterende organisatie; we organiseren ontzettend veel activiteiten, proberen mee te doen in het publieke en het partijdebat, we geven jongeren ruimte om zich met politiek bezig te houden en om allerlei gaven binnen onze organisatiekaders te ontwikkelen. En bovendien doen we dat met een uitgesproken doel; geen neutrale politiek, maar tot Gods eer! We proberen ons gezamenlijke geloof in de verlossing door Christus te vertalen naar concrete politiek. Dat vind ik ontzettend boeiend en spannend. En ook ontzettend belangrijk.

Daarnaast is het ook een hele hectische en drukke taak. Vooral in het afgelopen jaar en de aanloop naar de verkiezingen toe zijn we regelmatig uitgenodigd voor interviews, debatten met andere PJO's en politieke cafés her en der en dan draag je ook medeverantwoordelijkheid voor de ChristenUnie als geheel. Bovendien proberen we om Perspectief een

FOTO RUFUS D'WEE-VRIES

zo professioneel en interessant mogelijke uitstraling te geven; weloverwogen en degelijk in de inhoudelijke standpunten, fris in de vertolking daarvan, creatief in je eigen presentatie bv. op promotiestands maar ook in je huisstijl. En zo kan ik nog wel even doorgaan...

Het bestuur draagt Marcel Benard, op dit moment onze politiek secretaris voor als nieuwe voorzitter. Op het congres zal hierover gestemd worden.

Ten slotte ook de **Activiteiten Agenda**

Zoals je hieronder ziet zijn er ontzettend druk bezig met allerlei activiteiten. In het komende jaar willen we heel nadrukkelijk **het debat** centraal stellen. Op 4 oktober hebben we een debat georganiseerd samen met de ChristenUnie over een mogelijke aanval op Irak. Het was een laagdrempelige middag, waarbij iedereen mee kon doen die dat maar wilde. Zulke debatten zullen we vaker organiseren. Bovendien gaan we met een eigen tour ook nog eens een groot aantal steden af.

Daarnaast heeft onze eigen debatsite Ebate de magische grens van de 1.000 leden overschreden. Enorm veel bezoeken van geïnteresseerden en ook de pers kan Ebate steeds beter vinden. Er kunnen natuurlijk

nog steeds fervente debaters bij! Wil je graag eens discussiëren, kijk dan eens op www.ebate.nl.

17 oktober en 13 en 27 november; Excursie naar de Tweede Kamer

De ChristenUnie en Perspectief organiseren dit najaar een aantal excursies naar de Tweede Kamer, voor leden en niet-leden. Een ideaal moment om eens met eigen ogen te bekijken wat je normaal gesproken alleen op televisie ziet.

Tijdens deze excursies maak je op verschillende manieren kennis met politiek Den Haag. Een rondleiding in- en voorlichting over de Tweede Kamer, een bezoek aan de publieke tribune, Ridderzaal en de Eerste Kamer en je kunt spreken met één van de ChristenUnie-Kamerleden.

De excursies worden gehouden op: **donderdag 17 oktober, en woensdag 13 en 27 november** van 11.45 uur tot ongeveer 16.45 uur. De kosten (incl. lunch e.d.) zijn voor leden _ 10,- en niet-leden _ 15,-. De reiskosten zijn voor eigen rekening. Verdere informatie ontvang je na aanmelding. Lijkt het je interessant? Meldt je dan nu aan door op de bovenstaande aanmeld knop te klikken. Er kunnen 20 mensen per excursie mee dus wacht niet te lang met aan-

melden! Nodig gerust anderen uit om met je mee te gaan.

20-11; Politiek Café in Zwolle, 17-12; Politiek Café in Ede

Geloof en politiek. Wat is dat eigenlijk voor rare combinatie? Wat moet je met je geloof in de politiek? En hoe werkt het in de praktijk? Daarom organiseert Perspectief een politiek café met als thema: **Geloof en Politiek, ...Da's uniek!?**

De locaties van de avonden staan op de site www.perspectief.nu.

Na de jaarwisseling gaan we ook nog naar Apeldoorn, Amsterdam, Middelburg en Groningen

19 oktober PerspectiefF Congres, Multiculturele samenleving

Op 19 oktober 2002 organiseert Perspectief weer een Congres. Het **PerspectiefF Congres** wordt tweemaal per jaar gehouden over een beleidsterrein uit het politieke spectrum. Het doel van het PerspectiefF Congres is om de bezoekers, jou, een veelzijdige blik te geven op een bepaald beleidsterrein. Het congres

bestaat daarom uit een afwisselend programma met een (aantal) spreker(s), verschillende workshops, een forum en een debatwedstrijd.

Deze keer gaat het over de **MultiCulti Samenleving**. Een dag lang wordt een politiek onderwerp van alle kanten bekeken; sprekers, workshops, forumdiscussie, cabaret en de halfjaarlijkse debatwedstrijd. De voorbereidingen zijn al in volle gang en het belooft een drukke, volle, leuke en interessante dag te worden! Aanwezig zijn; Andre Rouvoet, Kars Veling, Driek van Vugt (SP Eerste Kamer-lid) Roel Kuiper en Yvette Lont, Menno Rasch, Joel Voorde wind en het cabaretduo de gebroeders Klinkhamer.

02 november Pro-Life symposium

Op DV. 2 november 2002 organiseren PerspectiefF, SGP-jongeren en stichting Schuilplaats-jongeren een symposium rondom het thema Pro-life. Aan deze dag zullen onder meer meewerken: prof.dr. W.H. Velema en mr. A. Rouvoet. Het symposium wordt gehouden in de scholengemeenschap Guido de Brès in Amersfoort (vestiging Paladijnenweg). De tijd wordt nog bekend gemaakt.

Durf te kiezen...

PerspectiefF, ChristenUnie-jongeren wil zich in een nieuw politiek landschap profileren als jongerenorganisatie die met een ruime blik op de toekomst het debat wil aangaan. De vereniging wil christelijke politiek hoog op de agenda plaatsen. Voor de inhoudelijke profilering zoeken wij een

Politiek Secretaris (v/m)

Als Politiek Secretaris ontwikkel en bewaak je het politiek-inhoudelijke profiel van PerspectiefF. Je maakt deel uit van het bestuur en bent verantwoordelijk voor de commissies Politieke Verdieping en Congressen. Samen met het bestuurslid Extern ben je eindverantwoordelijk voor politieke acties. Je coördineert de uitgave van politiek inhoudelijke publicaties en de ontwikkelingen rond het politiek programma. Verder verzorg je samen met de jongerenwerker de organisatie van de jaarlijkse summerschool en excursies.

We zoeken iemand die:

- Zich verbonden voelt met het gedachtegoed van de ChristenUnie en PerspectiefF
- Enthousiast is en goed kan motiveren
- Kennis heeft van kernprogramma en ontstaansgeschiedenis van de ChristenUnie
- Goede coördinerende en communicatieve vaardigheden bezit
- Zelfstandig kan werken

In verband met een evenwichtige verdeling in het bestuur nodigen we met name vrouwelijke PerspectiefF-leden uit om te reageren.

Ben jij de politiek geïnteresseerde duizendpoot die wij zoeken om het bestuur te versterken? Zet je dan in voor PerspectiefF, zet je in...

... voor de toekomst!

Schriftelijke reacties naar Klaas-Pieter Derks, Huygensstraat 103, 9727 JB in Groningen.

E-mail: kpderks@vizzavi.nl Voor meer informatie over de functie kun je contact opnemen met Marcel Benard, marcel.benard@12move.nl of telefonisch: 06-48186059

Israël: Tussen hoop en dood

Door Simcha Looijen

De intifada gaat haar derde jaar in. Ondanks een periode van relatieve rust in een groot deel van augustus, is er nog geen licht aan het einde van de tunnel. De moraal van de Israëliërs zakt en aan de Palestijnse kant lijdt de bevolking voortdurend door de regelmatige afgrenzing van steden door het Israëlische leger.

Adi, een Israëlische soldate: "Ik geloof niet in de verdediging van Israël. De plaats waar ik woon is dit jaar 8 maal getroffen door zelfmoordaanslagen. Zes van mijn vrienden zijn erbij gewond geraakt." Net als veel Israëlische jongeren ziet zij ook op tegen haar verplichte dienstplichtperiode: "In Amerika kiezen jongeren, wanneer ze achttien zijn, naar welke universiteit ze gaan. Ik verdwijn dan voor twee jaar het leger in."

Toerisme

Toerisme in Israël is bijna gezakt tot het nulpunt, terwijl dit normaal een van de belangrijkste bron van inkomsten is. De werkeloosheid is intussen gestegen tot boven de 10% en wie een baan heeft, moet vaak zijn best doen om rond te komen. In de Oude Stad van Jeruzalem moeten zelfs de Arabische kraamhouders hun best doen om rond te komen. Wie wil kan zich bijna huppelend door de straatjes bewegen, waar je er een paar jaar geleden nog een uur bezig was om 100 meter af te leggen. Zo nu en dan kijkt een bijna smekende blik van een verkoper je aan en zegt: 'Mijn kinderen hebben anders vanavond geen eten.' Of dit niet ten dele een verkooptruc is, blijft in het midden, maar illustreert wel voor een groot gedeelte de situatie van een groot deel van de Palestijnen op de Westoever en in Gaza. Doordat Israël voortdurend genoodzaakt is om een cordon om de Palestijnse steden heen te leggen, is het niet mogelijk voor de inwoners om naar hun werk te gaan of eten de stad in te voeren. En als er al eten is, dan ont-

breekt het vaak aan geld om deze te kopen, nu na twee jaar er ook een einde komt of is gekomen aan de opgespaarde reserves.

Angst

Israël zoekt steeds nieuwe middelen om de Palestijnse zelfmoordaanslagen te voorkomen, zoals het bouwen van een muur om de Palestijnse gebieden en het deporteren van familieleden van zelfmoordplegers. Of de eerste maatregel vrucht zal dragen moet nog blijken, zeker omdat er deze zomer opschudding ontstond, omdat de bouw niet erg opschoot. Het deporteren van familieleden heeft in ieder geval wel effect. Uit angst voor deportatie schoot een vader zijn zoon, die net de deur uitging voor het plegen van een aanslag, in het been.

Definitieve oplossing?

Naast de korte-termijn oplossingen, wordt er ook nagedacht over een blijvende vrede. Maar als het al tot gesprekken komt tussen beide partijen, dan worden deze snel door een van beiden gestaakt vanwege een nieuwe aanslag of wapenfeit. Of Jeruzalem in de toekomst inderdaad de onverdeelde hoofdstad van Israël zal blijven, zal de komende jaren moeten blijken. Onder meer Teddy Kollek, oud-burgemeester van Jeruzalem, sprak onlangs over de mogelijkheid om bepaalde gedeeltes van de Oude Stad te laten behoren bij een Palestijnse Staat. Het zou dan gaan over de Tempelberg en mogelijk de Arabische wijken binnen en buiten de muren van de Oude Stad.

Camp David

Ook vanuit het Palestijnse kant wordt er gezocht naar een oplossing. Meer Palestijnen komen tot de conclusie dat geweld niet de oplossing is naar blijvende vrede. Nabil Amer, een voormalige minister van de Palestijnse Autoriteit schreef in een open brief aan Yasser Arafat, waarin hij hem verantwoordelijk hield voor de chaos waar de Palestijnse gebieden in verkeren. "Hebben we niet gedanst van vreugde bij het falen van de Camp David-onderhandelingen? Hebben we niet het gezicht van president Bill Clinton bevuild, die een staat, onder bepaalde voorwaarden, als doel had? Waren we dankbaar in wat we deden? Waren we juist in wat we deden? Nee, dat waren we niet. Na twee jaar van bloedvergieten, roepen we om wat we toen weigerden. Misschien omdat we ons nu realiseren dat het onmogelijk is omdat de bereiken." Met dat laatste doelt hij op de eis dat Israël zich totaal terugtrekt uit de gebieden die Israël tijdens de zesdaagse oorlog in 1967 veroverde. Een ander probleem waar de Joodse inwoners en sympathisanten van Israël zich steeds meer zorgen over beginnen te maken, is de hoge

geboortegrade bij de Arabische Israëliërs. De schatting is, als er niks verandert, dat de Arabische bevolking over dertig jaar, de Joodse bevolking in aantal heeft overvleugeld. Een direct antwoord hierop is wel voor handen. "Alleen door hier te komen wonen doe je iets, omdat er dan meer joden hier wonen" zegt Shoshanna, een rondleidster in een museum, tegen een groep Amerikaanse Joden. Een andere oplossing die door groepen religieuze

Joden wordt gebezigd, is het krijgen van veel kinderen. Maar van beide mogelijkheden worden slechts door relatief kleine groepen gebruik gemaakt. De immigratiestroom van Joden uit het buitenland die in Israël komen wonen, de Aliyah, neemt ook af. De Russische Aliyah, die begon na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie, is over haar hoogtepunt heen en uit andere landen, misschien met uitzondering van Frankrijk, vallen de komende jaren geen grote aantallen Joden te verwachten.

Mediabeleid

De bevolking van Israël heeft intussen het idee dat de hele wereld tegen hen is. De Europese Unie heeft het intussen helemaal bij Israël verbruid en daarom is zijn de inwoners ook meer gericht op Amerika. Constante veroordelingen van Israëlische acties tegen de Palestijnen en een toenemend antisemitisme liggen hieraan ten grondslag. Een deel van de negatieve verschijning van Israël in de media is misschien te wijten aan het feit dat Israëlische soldaten media beschieten terwijl deze aan het werk zijn. Veel Israëliërs zelf geven de regering de schuld van het negatieve beeld wat Israël krijgt in de media. "We zeggen zo vaak: 'Besteed nu eens geld aan een mediabeleid en goede woordvoerders. De Palestijnen hebben toch ook goede woordvoerders. Waarom wij dan niet?' Maar dat ook de Amerikanen het te bond kunnen maken, bewees CNN. Doordat de Amerikaanse zender continu pro-Palestijnse reportages uitzond, dreigde Israël om de zender van de kabel te halen en te laten vervangen voor het objectievere FOX. Een CNN-topman haastte zich naar Israël en beloofde beterschap. Volgens Israëli's is de berichtgeving sindsdien inderdaad minder negatief geworden.

Golfoorlog

Met een mogelijke aanval op Irak, begint Israël zich ook weer voor te bereiden op een oorlog. De meningen in Israël verschillen over de noodzaak van een oorlog op Irak. Adi, de Israëlische soldate: "Hij houdt zich nu rustig, dus zie ik geen reden hem aan te vallen. Je zou wel eens een slapende hond wakker kunnen maken." Duidelijk is wel dat Israël, als het tot een aanval komt, niet stil zal zitten, zoals tijdens de golfoorlog, wanneer Irak Israël zal beschieten.

De auteur van bovenstaand artikel bracht gedurende de periode van een jaar in totaal 3 maanden door in Israël.

Mercy Ships bezoekt verschillende havens in Europa

De Anastasis voor het eerst in Amsterdam

Anastasis is één van de drie hospitaalschepen van Mercy Ships, een internationale christelijke hulpverleningsorganisatie. Op dit moment vaart de *Anastasis* langs verschillende havens in Europa. Van 11 tot 22 oktober zal het schip voor het eerst in haar geschiedenis de haven van Amsterdam aandoen. Zij zal aan de Passenger Terminal Amsterdam (PTA) komen te liggen, aan de Oostelijke Handelskade, achter het Centraal Station.

Jamaica, Guatemala en de Dominicaanse Republiek. Daarna ontstond de visie om naar Afrika te gaan, wat sindsdien het doelgebied werd voor de *Anastasis*.

Bezoeken?

De *Anastasis*, recent teruggekeerd van een acht maanden durende veldreis naar Sierra Leone en Gambia (West-Afrika) zal in Nederland open zijn voor rondleidingen op 12, 16, 17, 18, 19 oktober van 10.00- 17.00 en op 13 en 20 oktober van 13.00-17.00. Op doordeweekse dagen is het schip tussen 11.30-13.00 gesloten. Ook zullen er speciale voorlichtingsavonden/ochtenden aan boord gehouden worden, zoals o.a. een medische receptie op 15 oktober, jongerenavonden op 12 en 18 oktober en een Internationale Missions Night op 19 oktober. Toegang tot de voorlichtingsbijeenkomsten is gratis, maar reservering is noodzakelijk. Maak gebruik van de gelegenheid en bezoek het 160 meter lange en 11.695 ton wegende schip! Bekijk de drie operatiekamers, röntgen-afdeling, laboratorium, tandartspraktijk, oogkliniek en werp ook een blik in de machinekamer en op de brug (stuurhut).

Na Amsterdam vaart de *Anastasis* opnieuw naar Freetown (Sierra Leone), om gratis medische en ontwikkelingshulp te verstrekken. Hierna zal de *Anastasis* haar weg vervolgen naar Lome (Togo). In het midden van menselijk lijden wil Mercy Ships door de *Anastasis* hoop en genezing brengen.

In 1964 richtte de orkaan "Cleo" grote verwoestingen aan op de Bahama's, een groep van eilanden ten zuiden van Florida. Een team van Jeugd met een Opdracht deed daar evangelisatiewerk toen de orkaan verwoestingen aanrichtte. Er waren niet genoeg hulpverleners om alle slachtoffers te helpen. In deze periode sprak een meisje tijdens een gebedsbijeenkomst deze woorden uit: "Heer, als U het wilt, geef ons dan een schip om mensen over de hele wereld te kunnen helpen". En zo ontstond de droom. Het duurde nog een lange tijd voordat deze droom vaste vormen ging aannemen. Pas na 14 jaar, in 1978, werd een Italiaans schip gevonden. De "Victoria", zoals het schip toen heette, had 24 jaar lang als passagiers- en vrachtschip gevaren tussen Italië en Hong Kong. Het zou een hele klus worden om het schip gereed te maken voor haar nieuwe bestemming als drijvend hospitaal.

Vrijwilligers

Bijna vier jaar lang werd door vele vrijwilligers hard gewerkt om het schip te renoveren. Dit gebeurde in Athene, Griekenland, waar het schip haar nieuwe naam kreeg: "Anastasis", wat Grieks is voor "opstanding". Een zeer toepasselijke naam voor een schip dat aan haar tweede leven begon. In 1982 begon het hulpverleningswerk van de *Anastasis* en ze bracht als eerste een lading goederen naar Tonga, Samoa en Fiji. Vanaf 1985 werden landen bezocht als: Mexico,

'Geloven tussen droom en daad'

Focusdag op duurzaamheid, geloof en levensstijl

Duurzame ontwikkeling, een woord waar het tijdens de VN-conferentie in Johannesburg om draaide, lijkt een sprookje te zijn, een 'mission impossible'. Wanneer hierover op mondiaal niveau door de regeringsleiders wordt gesproken, valt vooral de tegenstelling tussen 'Het Westen' en 'Het Zuiden' op.

Als westerse landen vinden we dat landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië zich mogen ontwikkelen, maar het milieu mag door deze ontwikkeling niet verder aangetast worden, terwijl de economische groei in het Westen een enorme milieu- en natuurvernietiging tot gevolg heeft gehad (in Europa bestaan geen ongestoorde ecosystemen meer). Als westerse landen vinden we dat de landen in Het Zuiden deze fout niet (opnieuw) mogen maken. Maar is het mogelijk om de landen in deze continenten *niet* de welvaart te ontzeggen die wij hier in Het Westen bezitten, maar *wel* te voorkomen dat het milieu verder aangetast wordt?

Levensstijl

Zolang wij hier in Het Westen onze levensstijl niet veranderen, maar gewoon doorgaan met consumeren, is het onmogelijk een positief antwoord op deze vraag te geven.

Bovenstaand complex ontwikkelingsvraagstuk raakt ook aan jouw leven. Want als jouw levensstijl het perspectief is voor de mensen die nu in Het Zuiden leven, zal, wanneer zij het welvaartsniveau bereiken dat wij nu bezitten, dat tot gevolg hebben dat de natuurlijke grenzen van het systeem aarde bereikt worden. En dan is er nergens meer welvaart (en welzijn).

Geloof en visie

Vanuit de Bijbel worden diverse richtlijnen gegeven over het omgaan met bezit en het omgaan met schepping en naaste. Regels die gericht zijn op het onderhouden en bewaren van de aarde, en over het in liefde omgaan met en zorgen voor je naaste. Land, water, grondstoffen en voedsel heeft God niet in grotere mate toebedeeld aan ons dan aan mensen uit Het Zuiden: Gods bedoeling is een eerlijke verdeling van alles op deze aarde. Ook dit raakt aan je levensstijl: verantwoord omgaan met bezit is nodig omdat alleen dan degene die met jou en na jou op deze aarde leeft bestaansmogelijkheden heeft. Vanuit je geloof verandert zo je visie op je levensstijl.

Bijbelse richtlijnen

Over de verhouding tussen geloof en levensstijl en hoe dit raakt aan het ontwikkelingsvraagstuk organiseert het Christelijk Ecologisch Netwerk een studiedag. Tijdens deze dag focussen we op de vraag wat de Bijbel ons leert over het omgaan met schepping en naaste en willen we, denkend vanuit die Bijbelse richtlijnen, kijken naar wat dat concreet betekent voor je leven. Tijdens het ochtendprogramma gaan Martine Vonk (oud-projectleider Time to Turn) en Reinier Koppelaar (ChristenUnie) in op de relatie tussen geloof en levensstijl. Door een informatiemarkt en verschillende workshops 's middags worden concrete handelingsalternatieven aangereikt. Workshops gaan bijvoorbeeld over hoe je als jongere anders kunt consumeren, zodat er meer is voor een ander en genoeg voor je zelf, over energiegebruik, over watergebruik en over het leren waarderen van natuurschoon.

Focusdag op duurzaamheid geloof en levensstijl.

De dag wordt gehouden op 2 november 2002 in de Evangelische Hogeschool in Amersfoort.

Meer info via: www.eanl.nl of info@eanl.nl

Workshop christelijke politiek start op landelijke schaal

“Doel is gewone christelijke jongeren informeren over christelijke politiek.” Aan het woord is Johannes de Jong. Samen met Karla Derks verzorgt hij workshops over christelijke politiek in de provincie Friesland.

Door Simcha Looijen

“Je moet zorgen dat je bekend wordt. We sturen een brief naar jeugdgroepen waarin we uitleggen wat we doen en dat we willen langskomen. Ze reageren daarop. Soms zelfs twee jaar na dato nog”, aldus Johannes. “Je verzorgt toch een hele avond als een soort gastspreker voor een jeugdgroep. Je bereikt zo een grote potentiële groep potentiële zwemmers en stemmers. Veel mensen weten toch weinig van politiek. Op deze manier maken ze toch kennis met christelijke politiek.

Het geven van workshops heeft ook een pragmatische reden. “Het is goedkoop om te doen en kost weinig inspanning. Je hoeft geen locatie, gebouw of publiek te organiseren, het is er al!”

Karla: “De workshop moet een mix zijn van lokale en landelijke politiek. Door met jongeren in discussie te gaan proberen wij het ‘abstracte’ van Den Haag concreet te maken door het toe te passen op de dagelijkse praktijk van jongeren. Kijk, iedereen heeft te maken met politiek, maar niet iedereen wordt geraakt door politiek. Door workshops proberen wij jongeren er bewust van te maken dat politiek hun dagelijkse leventje raakt. Het studiehuis, ingevoerd door Den Haag. De prijs van de bandstof die je in je scootertje gooit, bepaalt Den Haag. De hoogte van je studietoelage, bepaalt Den Haag. De komst van een azc, bepaalt gemeenteraad. Het wegblijven van een jeugdhonk, bepaalt de raad. Ik kan nog wel een poosje doorgaan met voorbeelden van politieke keuzes die invloed hebben op het leven van iedere jongere.”

Het is geen groot probleem wordt gegeven door mensen met een ChristenUnie-kleur. Karla: “De groepen waar we komen zijn meestal een beetje in de hoek van vrijgemaakt, evangelisch, christelijk gereformeerd. Hun neuzen staan al vaak onze kant op.

“De methode is eigenlijk heel simpel. We komen bij een jeugdgroep en leggen eerst uit wat christelijke politiek is. Daarna leggen we uit waar CDA, ChristenUnie en SGP voor staan op hoofdlijnen en wat de verschillen zijn. Dat duurt zo’n kwartier en daarna is er een gelegenheid voor vragen. In de pauze die dan volgt leggen we grote vellen papier neer en laten de aanwezigen zelf er stellingen opschrijven.”

Met een vrolijke lach op zijn gezicht, vertelt Johannes verder: “Ze trappen er altijd weer in. We houden het vel omhoog en vragen wie die en die stelling heeft bedacht. Dan praten we erover en proberen ze erover te laten nadenken.”

Netwerk

Jaarlijks wordt de workshop zo’n 5 keer gegeven voor groepen variërend van 10 tot 50 jongeren. Karla: “We maken gebruik van het netwerk dat er al ligt. Het netwerk van de kerk en het christelijke wereldje.

Maar omdat je van de ChristenUnie bent, krijg je wel vaak vragen in die richting.”

Johannes: “Je wordt wel eens uitgedaagd om iets negatiefs over het CDA te zeggen, maar dat doe ik bewust niet. En toen we begonnen hebben we ook aan iemand van het CDA en de SGP laten zien, wat we over hen vertelden. Dat klopte prima.”

Kentering

Volgens Johannes heeft er een kentering plaatsgevonden. “De interesse voor politiek neemt weer toe. Dat is een trend die twee jaar geleden is ingezet. Niet sinds de verkiezingen. Twee jaar geleden heb ik op een gegeven moment gezegd: ‘Ik denk dat we het dieptepunt nu wel hebben bereikt. Dat was gewoon een gevoel, maar bleek achteraf wel te kloppen.”

Het leuke van de workshops is dat je op allemaal verschillende plaatsen komt, volgens Karla. “De ene keer kom je in de mooiste soossen en de andere keer gewoon in een huiskamer. Ik heb wel eens gehad dat ik in een dorpje opzoek was naar de kerk, maar die konden we niet vinden. Toen we belden, bleek dat we bij een gewoon huis moesten zijn waar de jeugdgroep in een omgebouwde schuur bij elkaar komt.”

De workshop heeft ook een nevendoeel. Karla: “Door discussies met elkaar te voeren leren jongeren dat er verschillende meningen bestaan en dat je daar met elkaar over kunt praten. Ook binnen de christelijke politiek en tussen de christelijke politieke partijen bestaan verschillende opvattingen en invalshoeken. Mijn ervaring is dat jongeren

vaak heel stellig kunnen zijn en ook geen andere meningen ‘toelaten’. Als workshopleider heb je daar een taak

in, door anderen aan het woord te laten en zelf verschillende opvattingen en invalshoeken naar voren te brengen.”

Hulpmiddel

Het geven van workshops is vier jaar geleden begonnen, nog in de tijd van de RPF-jongeren. Momenteel gaat het initiatief uit van Perspectief Fryslan. De bedoeling is dat in de toekomst de workshops landelijk worden gegeven. “Er loopt een samenwerking met de ChristenUnie om dit landelijk te gaan doen. Overal worden nu afdelingen opgezet en we hopen dat deze methode daar gebruikt wordt. De voordelen zijn dat het goed is uit te voeren in tijd en geld. Het is de bedoeling dat de ChristenUnie dit aan de kiesverenigingen gaat presenteren. Als je de workshop iets aanpast, zou hij ook prima geschikt zijn voor mannen- of vrouwengroepen.”

Karla: “Ik zou een oproep willen doen dat als mensen er echt iets mee willen doen of interesse hebben, ze met mij contact opnemen. Het is erg zinvol voor lokale afdelingen en kiesverenigingen om deze methode te gebruiken.”

Wie meer wil weten kan contact opnemen met Karla Derks of Johannes de Jong.
Emailadressen: kderks@vizzavi.nl of jdjong@mail.thuk.nl